

Koniec chudoby je politická voľba!

Vážené členky a členovia Slovenskej siete proti chudobe (SAPN), aj sympatizanti

Dňa 4. 4 – 5. 4. 2019 sa uskutočnilo stretnutie exekutívnych koordinátorov (EXCO) z jednotlivých členských štátov EU v Pamplone v Španielsku.

Ako som Vás informovala o novej stratégii *Európskej siete proti chudobe (EAPN)*, konkrétne pôjde o zníženie počtu EXCO, ktorí sa budú stretávať pravidelne 3-krát do roka na počet 7 až 12 predsedov národných sietí. (Od vstupu nových členských štátov EU sa stretávajú všetci EXCO zástupcovia národných sietí). Pôjde aj o špecifikáciu najdôležitejších priorít – tém, ktorým sa bude EAPN venovať.

Komunikácia a práca EAPN sa takto viac skoncentruje na webináre, písomnú a telefonickú, komunikáciu v anglickom jazyku, či prácu v pracovných skupinách (napr. imigranti a chudoba), kde sa očakáva nielen dobrá znalosť anglického jazyka, ale aj odbornosť a podpora expertov pri vypracovaní prieskumov a odborných analýz za jednotlivé krajiny, či v implementácii spoločných projektov jednotlivých národných sietí. Vedenie EAPN bolo poverené pripraviť potrebné kroky a možné scenáre tohto nového riadenia Siete.

Chudoba a sociálne témy získavajú z roka na rok väčšiu pozornosť v EU. Najmä po podpísaní Európskeho piliera sociálnych práv hlavami štátov EU r. 2017 v Gotheborgu. Avšak stále sa venuje premrštená pozornosť nájsť si zamestnanie, ako hlavná cesta ako sa dostať von z chudoby. A zabúda sa na kvalitu práce a udržateľnosť zamestnania. Len vtedy získanie práce pomôže ľuďom žiť dôstojne, ak ide o udržateľné zamestnanie a spravodlivú mzdu. Ináč, napriek zvýšeniu zamestnanosti, sa neznižuje počet ľudí v riziku chudoby. 32 miliónov pracujúcich žije v riziku chudoby, a pracujúca chudoba vzrástla o 1,1% v EU-28 v období 2008 – 2017 (Eurostat, 2018).

Pre Európsku sieť chudoby (EAPN) bola vždy kľúčová kvalita práce a zamestnania. Aj preto sa táto Sieť zapájala do prípravy Európskej stratégie zamestnávania od r. 1997 a publikovala celý rad materiálov ako Pracujúca chudoba (Working and Poor), Inkluzívny trh práce, či Budúcnosť práce (Future of Work, r.2018).

Približne od r. 2015 sme rozbehli ako Európska sieť proti chudobe aktivity na zvýšenie povedomia spravodlivej mzdy (Living wage). 16. Európske stretnutie ľudí so skúsenosťou chudoby si zvolilo za hlavnú tému „Pracujúca chudoba“ a vypracovali sa kľúčové odkazy, týkajúce sa tejto témy vo vzťahu k mladej generácii, k pohlaviu, bezdomovectva, k starším ľuďom, atď. Zviditeľnili sa dobré príklady. Stále však chýbajú indikátory kvality zamestnania. Niektoré krajiny EU dostali odporúčanie, aby zvýšili zamestnanosť určitých skupín ľudí, bez toho, aby bola zmienka o adekvátnej mzde, či o dôstojných podmienok práce.

Vďaka Sociálnemu pilieru konštatuje 6 princíp:

- Pracujúci majú právo na spravodlivú mzdu, ktorá im poskytne dôstojný život.
- Treba zabrániť pracujúcej chudobe.

Aj od nás občanov závisí, či EU pod vedením nového európskeho parlamentu zabojuje za spravodlivé mzdy, za znižovanie pracujúcej chudoby. Uvidíme.

Dobré príklady:

Škótsko.

Problém pracujúcej chudoby v Škótsku rastie už veľa rokov. Minimálna mzda bola uvedená r. 1999 a pomohla tým, s najnižšou mzdou. A posledných 10 rokov sa zvyšuje. R. 2017 Joseph Rowntree Foundation potvrdila, že 3,7 miliónov pracujúcich vo Veľkej Británii žilo v chudobe a že 8 miliónov až 12 miliónov rodín v produktívnom veku žilo v chudobe, napriek tomu, že aspoň niektorí členovia pracovali. Ak to spojíme s tými, ktorí nezískali pracovný kontrakt, prípadne iba krátkodobý kontrakt, vláda V. Británie predstavila r. 2016 zvýšenú minimálnu mzdu, ktorú nazvala „National Living Wage“, hoci aj táto je pod spravodlivou mzdou.

Kampaň za spravodlivú mzdu sa rozšírila vo Veľkej Británii posledných 16 rokov. Začala v Londýne, kde sa do nej zapojili neziskové organizácie, odborári, aktivisti, dobrovoľníci, komunity, cirkvi, i zamestnávateľia. Pri jej výpočte sa vychádzalo z minimálnej mzdy.

T.č. je vo Veľkej Británii vyše 4 000 zamestnávateľov, ktorí dávajú zamestnancom spravodlivú mzdu. Táto kampaň začala pod vedením Siete proti chudobe v Škótsku a občanmi V. Británie. Cieľovou skupinou boli ľudia, ktorí pracovali a žili v chudobe. Takto zohráva aj súkromný sektor dôležitú rolu pri znižovaní chudoby.

Írsko:

R. 2014 väčší počet organizácií a odborárov sa spojilo za spravodlivú mzdu. Medzi nimi bol Vincentian Partnership for Justice, ktorý vyvinul Minimum Essential Standard of Living (MESL) pre Írsko. Hodinová mzda - 11.45 eur / 1 osoba na plný úväzok (39h týždenne) bola r. 2014. V tom čase bola minimálna mzda 8.65 eur. Spravodlivá mzda sa počítala podľa niekoľkých typov rodín.

R. 2018 sa spravodlivá mzda zvýšila na 11.90 eur/1 hodina a minimálna mzda bola v tom roku 9.55 eur. Robí to rozdiel 2.35 euro na hodinu. Vláda sľúbila zvýšiť minimálnu mzdu na 10.50eur od r. 2021. Takto sa do popredia dostáva dôstojný život pracujúcich a ich rodín.

Viac informácií na www.livingwage.ie

Dánsko:

V Dánsku je v porovnaní s ostatnými členskými štátmi EU najnižšia miera pracujúcej chudoby, vďaka rastu miezd nad hranicou chudoby. Podľa posledných štatistík Eurostatu, 5,3% občanov sú v riziku chudoby v Dánsku oproti 9,6 % v EU. Ohrození chudobou sú pracujúci na skrátenej úväzok, mladí ľudia, neúplné rodiny s jedným rodičom, ľudia pracujúci na dočasný kontrakt. Najviac chudobných pracuje v hoteloch, reštauráciach, ako upratovači, v poľnohospodárstve, v lesníctve, stavebníctve, v doprave, jednoduchá práca.

Dáni vítajú na tieto práce cudzincov, ale nedopustia, aby boli vykorisťovaní a bol dumping, lacná pracovná sila v porovnaní s domácim obyvateľstvom.

Fínsko:

Vo Fínsku je v porovnaní s inými členskými štátmi nízka pracujúca chudoba. Ale týka sa žien a imigrantov, lebo nie sú organizovaní v odboroch. Mzdy sú vyjednávané odborármi a sú relatívne dobré, ale keďže vo Fínsku nie je minimálna mzda, tak sú tu zamestnania s veľmi nízkym príjmom. Preto by sa mali cudzinci – zamestnanci vzdelávať v právach pracujúcich. Tu majú zamestnanci rovnaké práve bez ohľadu na národnosť. Sú tu poradenské služby, kde sa môžu sťažovať a poradiť vylúčení, diskriminovaní zamestnanci, ktorým nebola vyplatená mzda počas dovolenky, atď.

Španielsko:

V Španielsku je 37,4% mladých ľudí nezamestnaných a 22,7% sú NEETS (tj nezamestnaní, bez vzdelania, bez vyškolenia). Mladí Španieli sú na tom z EU najhoršie, bez perspektívy. V Katalánii vznikol nový projekt pre mladých, ktorý im poskytuje 2.šancu vo veku od 18 – 25 rokov, ktorí sú v riziku chudoby. Rok dostávajú zaplatené, aby získali nové praktické zručnosti. Zároveň sa učia svoje práva voči zamestnávateľom, spoznávajú legislatívu.

Viac informácií:

<http://fundacionesplai.org/area-formacion/joven-valor/>

Milé členky a členovia SAPN, sympatizanti

Aká bude situácia po voľbách do Európskeho parlamentu, či sa bude venovať dostatočná pozornosť riešeniu sociálnych vecí, odstraňovaniu nerovnosti, dosiahnutiu rovnakého sociálneho štandardu, závisí od výberu kandidátov do EP a aj účasť občanov v Eurovoľbách.

Prví piati kandidáti podpísali dohodu a zaviazali sa plniť úlohy spojené s implementáciou Sociálneho piliera. T.č. zbierame ďalšie podpísané dohody a pripravujeme avizované stretnutie s týmito kandidátmi.

Zároveň informujeme o aktivitách niektorých podpísaných kandidátov:

„Mladí za lepšiu Európu“

Dominik Hatiar (č.13) z Progresívneho Slovenska, ktorého ambíciou je **zabojovať za spravodlivú mzdu**, pozýva našich členov na oficiálne odštartovanie kampane pre voľby do Európskeho parlamentu 2019 11. apríla 2019 o 18h v Novej Cvernovke, Račianska 78, Bratislava. Bude možnosť oboznámiť sa tam s programom pre silné Slovensko v silnej Európe. Večer sa zakončí koncertom a spoločnou party.

Je potrebné sa zaregistrovať a pokryť výdavky na dopravu z vlastných zdrojov. Email:
kampan@dominikhatiar.eu

„DEŇ RODINY“ – 19.5. Trenčín / 19. 5. Nitra / 26. 5. Košice

Miriám Kuzárová, kandidátka z KDH (Fórum kresťanských inštitúcií - FKI), ktorá spolu s manželom Tomášom Kuzárom dlhodobo pomáhajú ľuďom v núdzi alebo v existenčných problémov pozýva v sobotu 18. mája do Prešova, kde bude Veľtrh sociálnych aktivít v nákupnom centre EPERIA. Aktuálne je možnosť pre organizácie prihlásiť sa na tento workshop ako vystavovateľ. Výdavky za dopravu je potrebné pokryť z vlastných zdrojov. Email: info@fki.sk

Ján Figel, kandidát za KDH, bude pokračovať v oblasti náboženskej slobody, a pomáhať prenasledovaným utečencom, ľuďom v núdzi.

Každá informácia o kandidátoch do EP, ktorí podpísali dohodu EAPN a zaviazali sa plniť úlohy vyplývajúce zo schváleného Sociálneho piliera, je vítaná.

Pozdravuje Anka Galovičová – predsedníčka SAPN